

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Het slechtnieuwsgesprek	7
Hoofdstuk 2. Aanvragen van zorg	8
Hoofdstuk 3. Van ziektegerichte naar symptoomgerichte palliatie	10
Hoofdstuk 4. De vier dimensies van zorg	12
Hoofdstuk 5. Mantelzorg	16
Hoofdstuk 6. Intimiteit en seksualiteit	20
Hoofdstuk 7. Complementaire zorg	22
Hoofdstuk 8. De sterfstijlen	29
Hoofdstuk 9. De stervensfase	33
Hoofdstuk 10. Sedatie	38
Hoofdstuk 11. Pijnmedicatie	41
Hoofdstuk 12. Euthanasie	45
Hoofdstuk 13. Bewust stoppen met eten en drinken	49
Hoofdstuk 14. Om over na te denken in deze fase	51
Hoofdstuk 15. Waar wil je je laatste levensfase doorbrengen?	56
Hoofdstuk 16. Verlies en rouw	58
Hoofdstuk 17. Begraven of cremeren?	60
Hoofdstuk 18. Cultuursensitieve zorg	63
Hoofdstuk 19. Meer informatie	67
Dankwoord	74

Hoofdstuk 1. Het slechtnieuwsgesprek

Het moment dat je een gesprek met slecht nieuws te horen krijgt. De wereld stort in, alles staat stil. De helft van het gesprek dringt maar tot je door. Je trekt op de automatische piloot je jas weer aan en neemt afscheid van de arts, om vervolgens terug naar huis te gaan. Maar is tot je doorgedrongen wat er allemaal gezegd is? Waarschijnlijk heb je alleen de woorden “sterven” of “ongeneeslijk ziek” onthouden.

Het is altijd belangrijk om iemand mee te nemen naar een gesprek in het ziekenhuis, zodat je nog terug kunt vallen op de ander over wat er precies gezegd is. Er zal sowieso een vervolgspraak worden gemaakt en dan is het handig om voor jezelf de vragen op te schrijven die bij je binnenkomen. Laat je emoties de vrije loop. Het is niet meer dan logisch dat er allemaal emoties los komen, zoals kwaadheid, verdriet, angst, het niet kunnen bevatten van wat er aan de hand is.

Met dit boekje wil ik graag duidelijkheid geven over wat je allemaal te wachten staat en wat voor mogelijkheden en tips er zijn. Ik hoop dat deze informatie jou en je naasten goed op weg helpt.